

Een data perspectief op de inwoners met een minimum inkomen

November 2023
Amsterdam

GelijkGezond

Context van de analyse

De analyses in dit document zijn door ahti gemaakt ter ondersteuning van de Stichting GelijkGezond

GelijkGezond (www.gelijkgezond.nl) heeft als kernambitie het verhogen van het aantal gezonde levensjaren van mensen met een minimum inkomen en daarmee het verkleinen van gezondheidsverschillen. En dit tegen gelijke of lagere maatschappelijke kosten

De analyse geven een eerste beeld van de karakteristieken van mensen in de doelgroep en hoe hun zorggebruik verschilt van mensen met gelijke geslacht en leeftijd, maar een inkomen in een net hogere categorie

Samenvatting van de karakteristieken van de doelgroep

Om gevoel te krijgen bij de doelgroep heeft ahti (Amsterdam Health and Technology Institute) een aantal karakteristieken van de doelgroep inzichtelijk gemaakt

- Waarbij de ~15% meest intensieve zorggebruikers, die binnen de inkomensklasse tot 120% van het sociaal minimum verantwoordelijk zijn voor 80% van de ZVW kosten, worden vergeleken met alle burgers met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum en alle burgers onafhankelijk van inkomen

De karakteristieken van de meest intensieve zorggebruikers zijn in Amsterdam zijn sterk vergelijkbaar met andere onderzochte gemeentes. In vergelijking met de genoemde referentiegroepen...

- Zijn burgers binnen de doelgroep vaker vrouw, ouder en wonend in een eenpersoonshuishouden
- Hebben zij minder vaak een Nederlandse achtergrond
- Gebruiken zij vaker medicatie voor psychische en somatische klachten en vaker voor meerdere leefstijlgerelateerde aandoeningen tegelijkertijd
- En maken ze meer gebruik van inkomensondersteunende regelingen en WMO

In Amsterdam wonen de burgers binnen de doelgroep in een beperkt aantal wijken.

Voor alle burgers in de inkomensklasse tot 120% van het sociaal minimum geldt dat met name de kosten van specialistische GGZ en wijkverpleging aanzienlijk hoger zijn dan in de inkomenscategorie 120-160% van het sociaal minimum

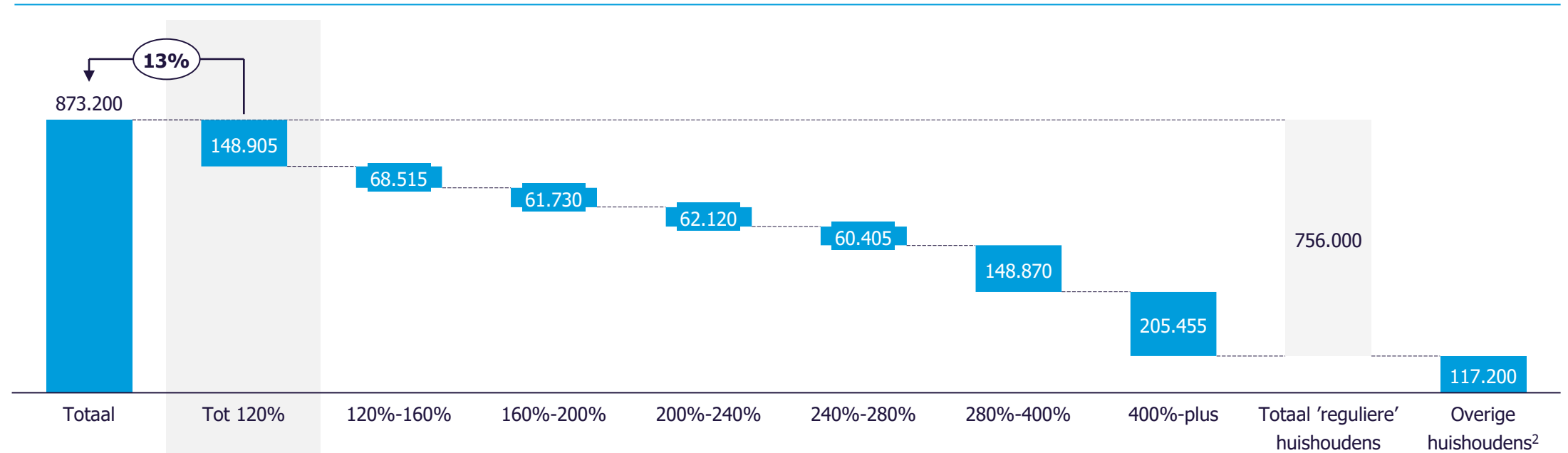
- Bij de specialistische GGZ komt dit doordat meer mensen gebruiken maken van deze zorg, en de kosten per gebruiker hoger liggen
- Bij wijkverpleging komt dit met name doordat de kosten per gebruiker hoger liggen

In vervolganalyses zal verder worden ingezoomd op de gebruikers van specialistische GGZ en wijkverpleging en wordt gekeken naar combinaties van karakteristieken om vast te stellen of er specifiek groepen zijn waarbinnen de kosten verder zijn geconcentreerd.

In Amsterdam wonen 149 duizend inwoners in een huishouden met een huishoudinkomen lager dan 120% van het sociaal minimum

Verdeling inwoners over inkomensklassen waarbij klassen zijn genormeerd ten opzichten van het sociaal minimum¹

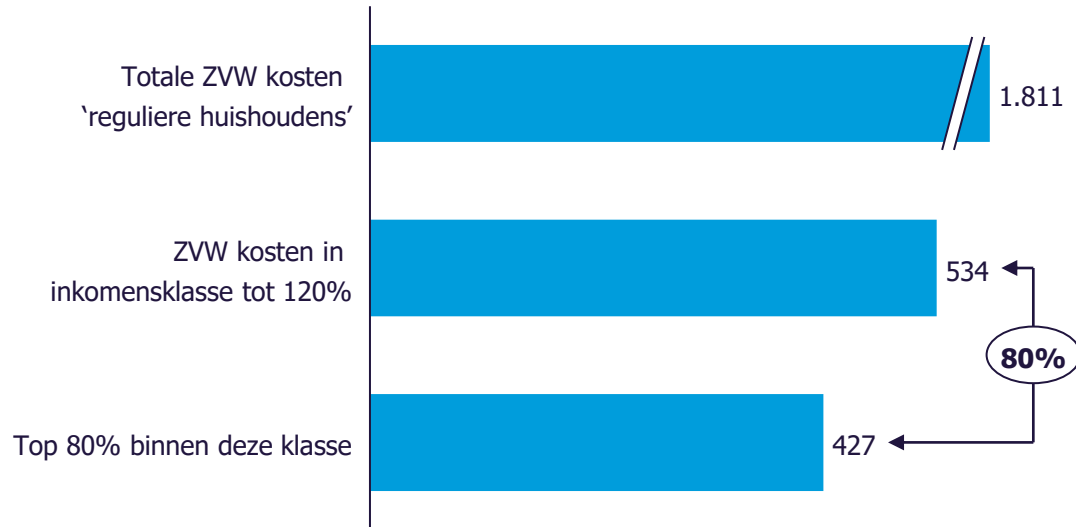

1. Sociaal minimum is afhankelijk van (o.a.) huishoudsamenstelling
2. Waaronder studenten, institutionele huishoudens, etc.

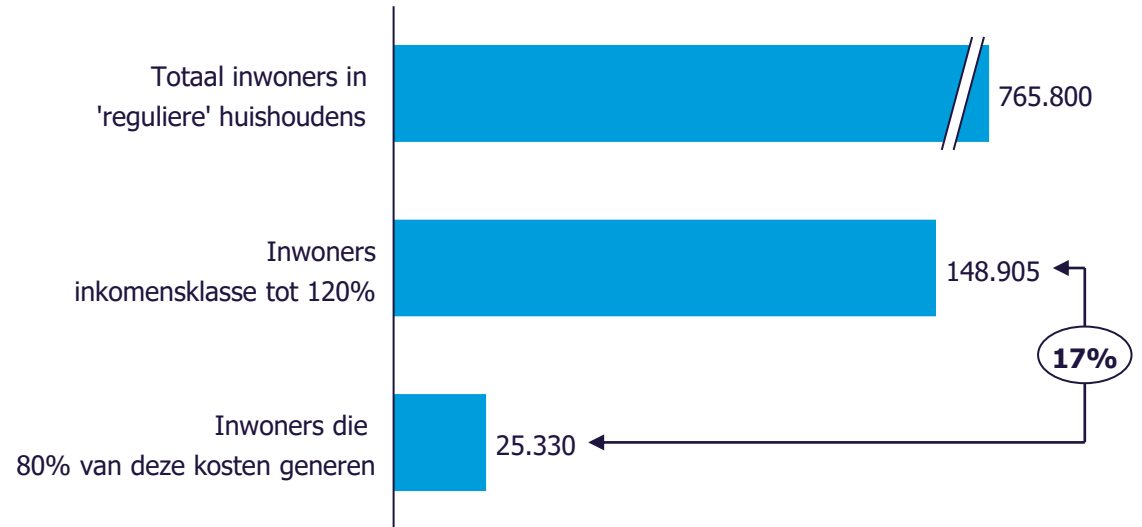
Bron: ahti – Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen van ahti op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek; 2019 data

Om zicht te krijgen op onze doelgroep vergelijken we de totale populatie, de inkomensklasse tot 120% en de meeste zorg gebruikende groep daarbinnen

ZVW kosten voor de verschillende groepen waar we naar kijken (€ln)

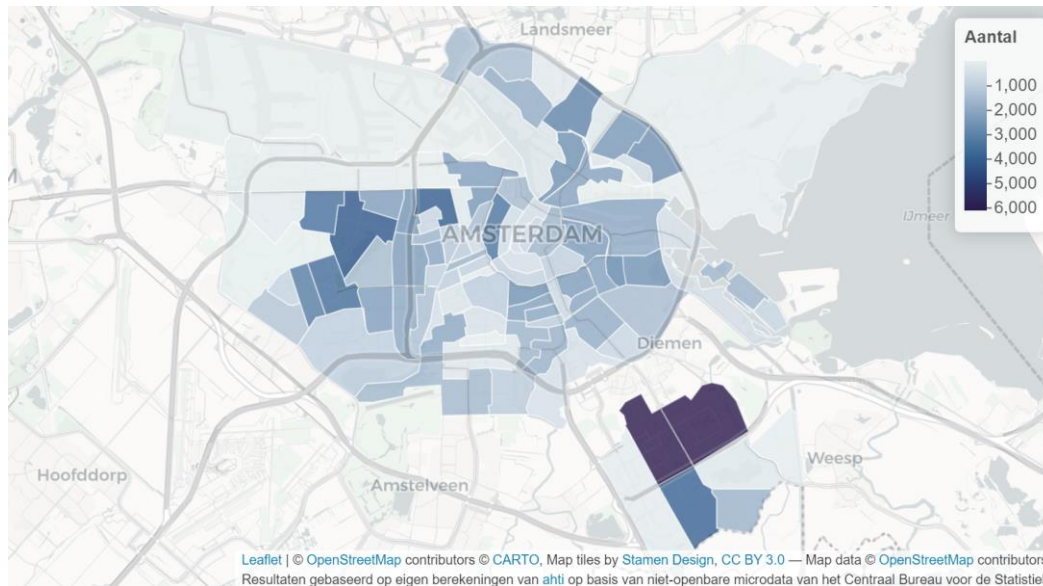
Aantal inwoners binnen deze groepen

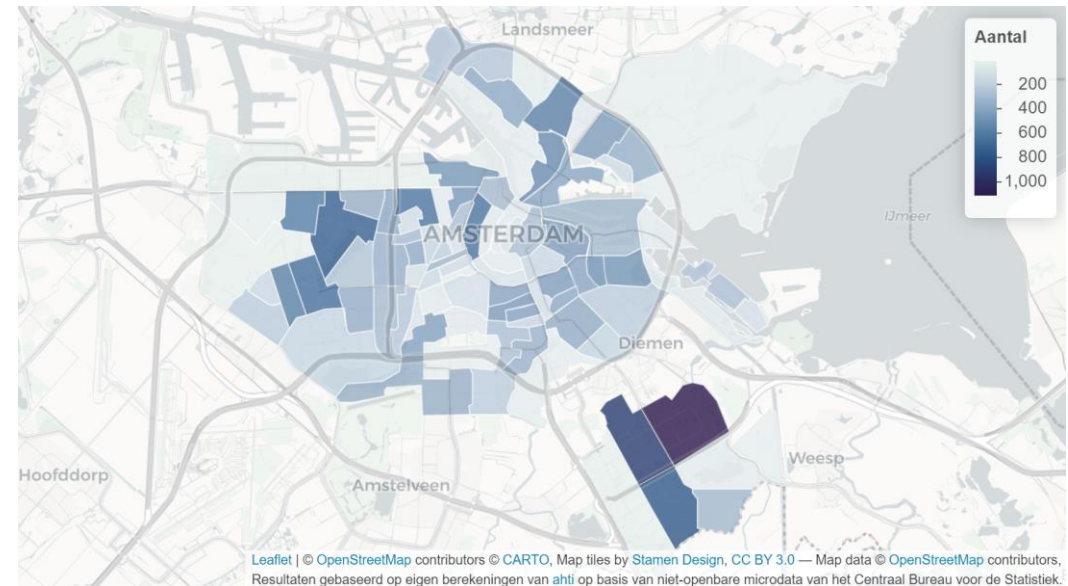
Noot: Voor deze en alle volgende analyses zijn studenten die inwoners die wonen in institutionele of andere bijzondere woonsettings buiten beschouwing gelaten.
Bron: ahti – Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen van ahti op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek; 2019 data

Doelgroep woont met name in de Bijlmer, Holendrecht, Slotermeer, Osdorp en Geuzenveld

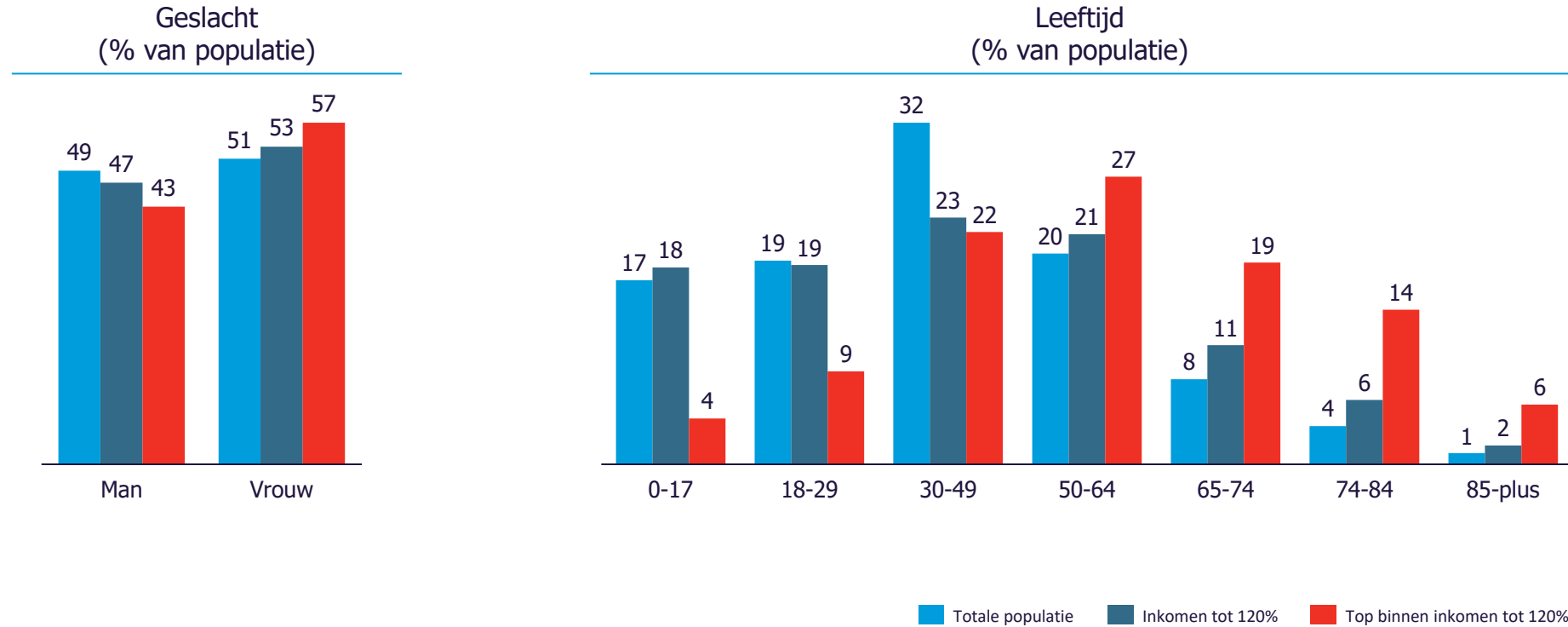
Burgers in de inkomensklasse tot 120% per wijk in Amsterdam

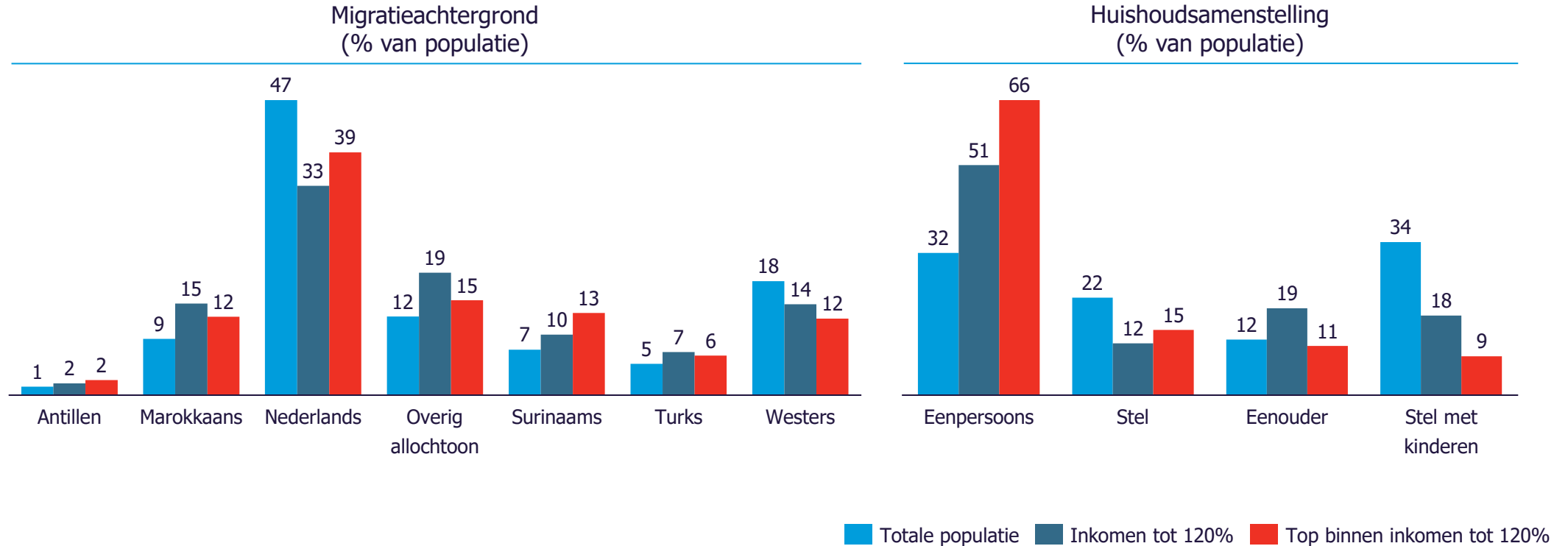
Meest intensieve zorggebruikers binnen de inkomensklasse tot 120% per wijk in Amsterdam

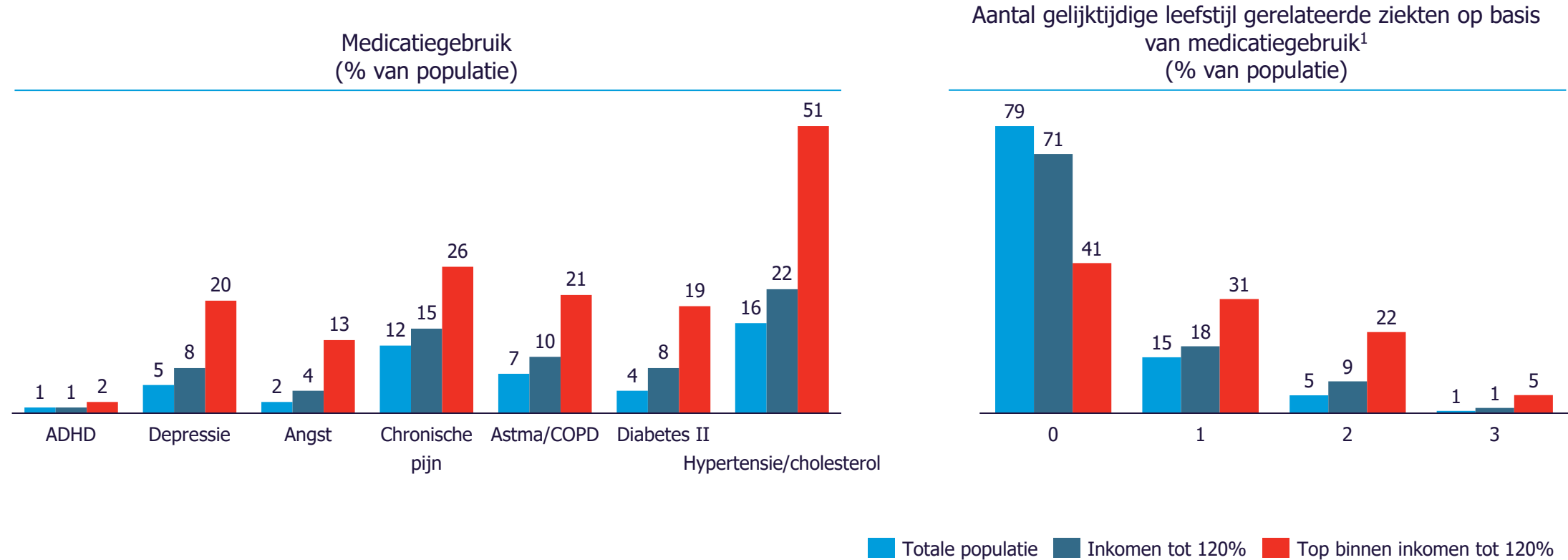
Aandeel vrouwen en ouderen (logischerwijs) neemt toe naarmate inkomen daalt en als zorggebruik toeneemt

Relatief minder Nederlandse achtergrond en meer eenpersoonshuishoudens in lagere inkomensklasse en bij meeste zorg gebruikende groep daarbinnen

Medicatiegebruik hoger bij lagere inkomensklasse en (logischerwijs) aanzienlijk hoger bij de meeste zorg gebruikende groep

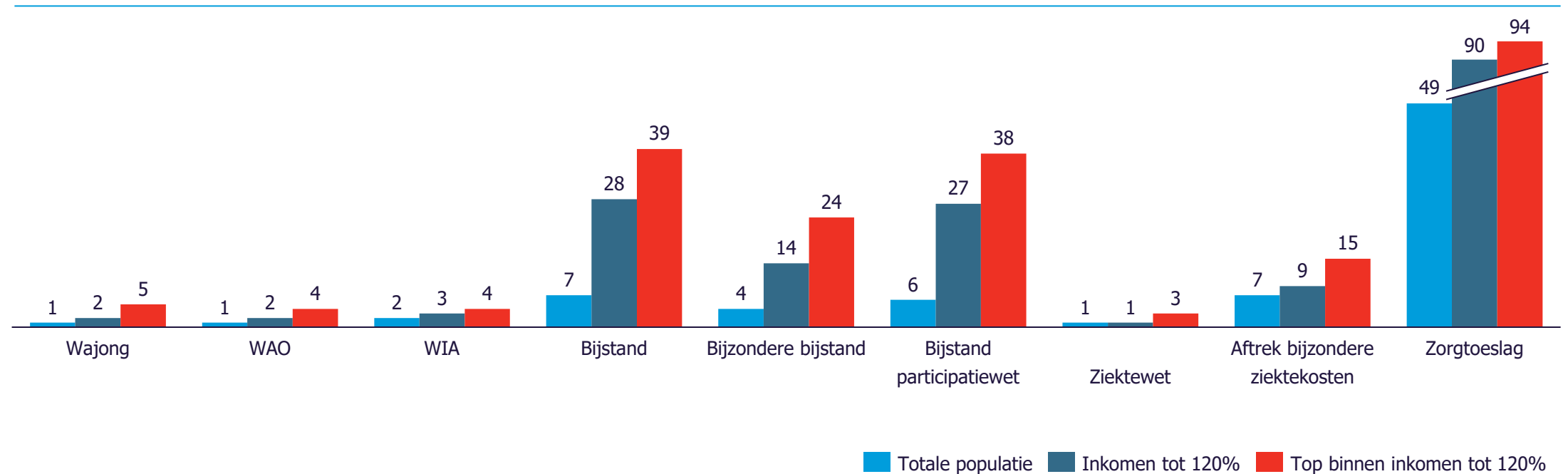

1. Astma/COPD, diabetes II en hypertensie/cholesterol

Bron: ahti – Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen van ahti op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek; 2019 data

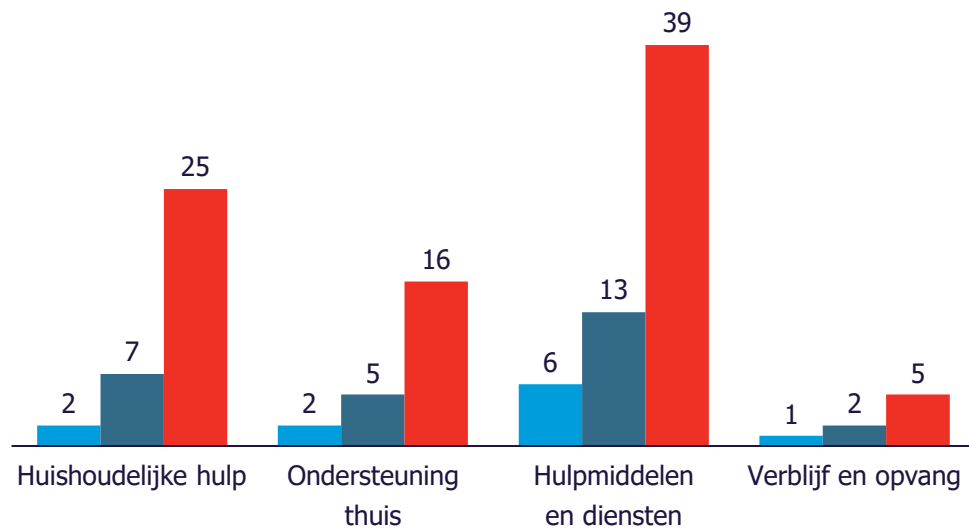
Meeste zorg gebruikende groep maakt daarnaast ook relatief vaak gebruik van inkomensregelingen..

Gebruik inkomensondersteunende regelingen
(% van populatie)

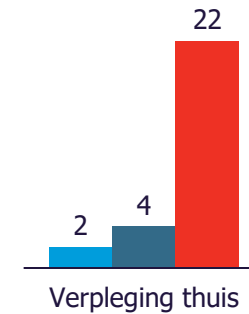

..als ook van WMO en verpleging thuis

Gebruik WMO
(% van populatie)

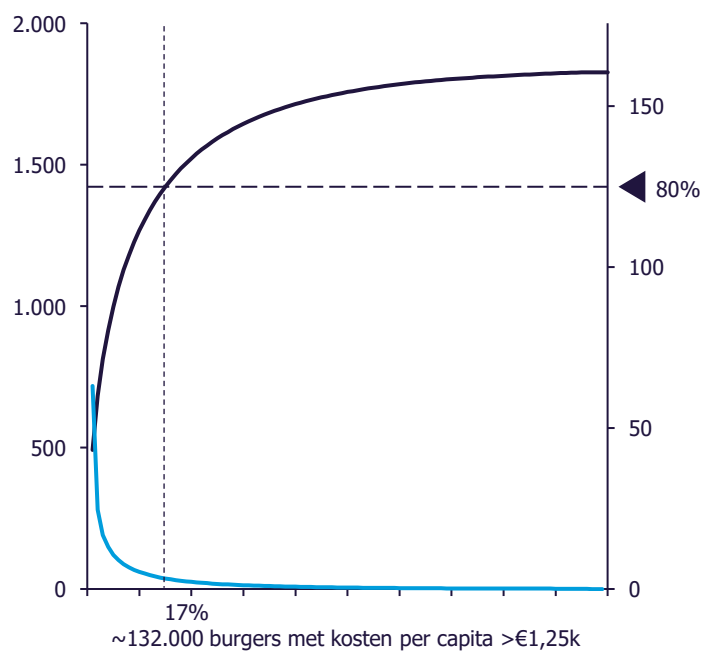
Gebruik verpleging thuis gefinancierd uit de ZVW
(% van populatie)

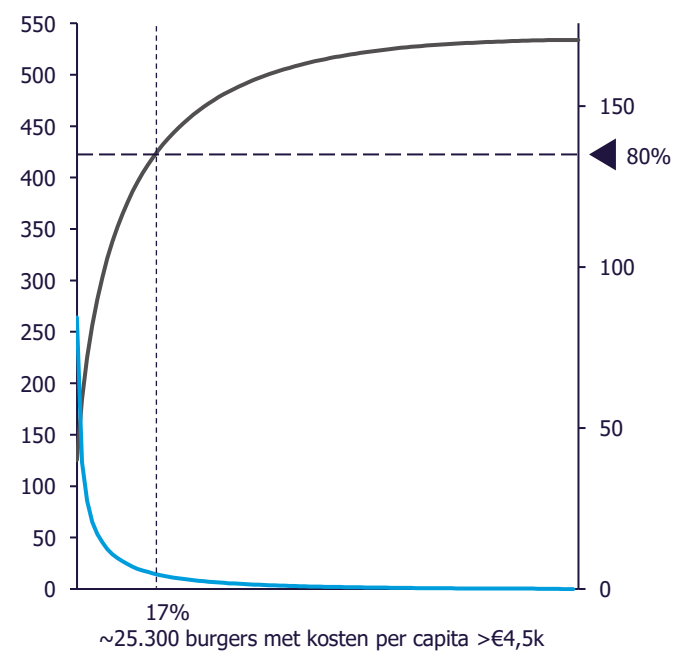
■ Totale populatie ■ Inkomen tot 120% ■ Top binnen inkomen tot 120%

ZVW kosten zijn sterk geconcentreerd - binnen de meeste zorg gebruikende groep genereren 12.200 burgers 80% van de kosten

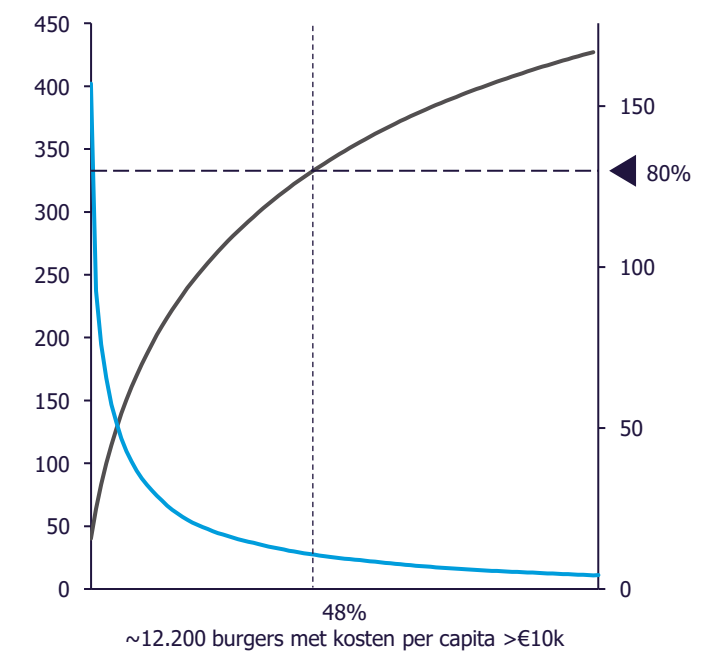
Binnen Amsterdam genereren 17% van de burgers 80% van de kosten..

..vergelijkbare concentratie binnen de inkomensklasse tot 120%..

..iets kleinere concentratie binnen de meeste zorg gebruikende groep

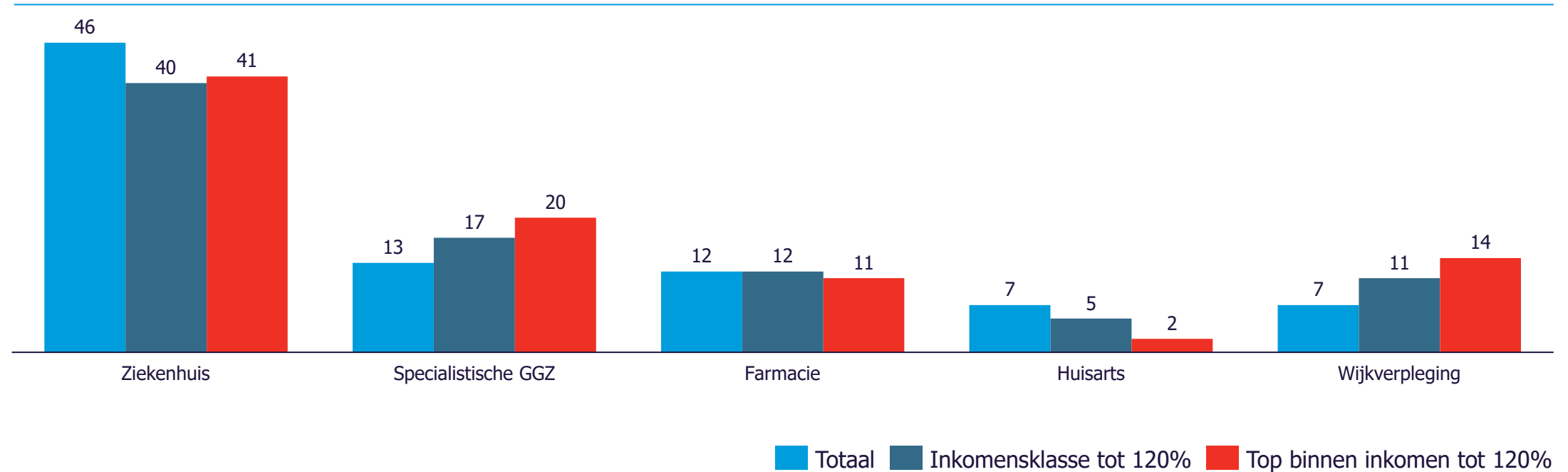

— Gemiddelde kosten per verzekerde (rechter as) — Cumulatieve kosten (linker as)

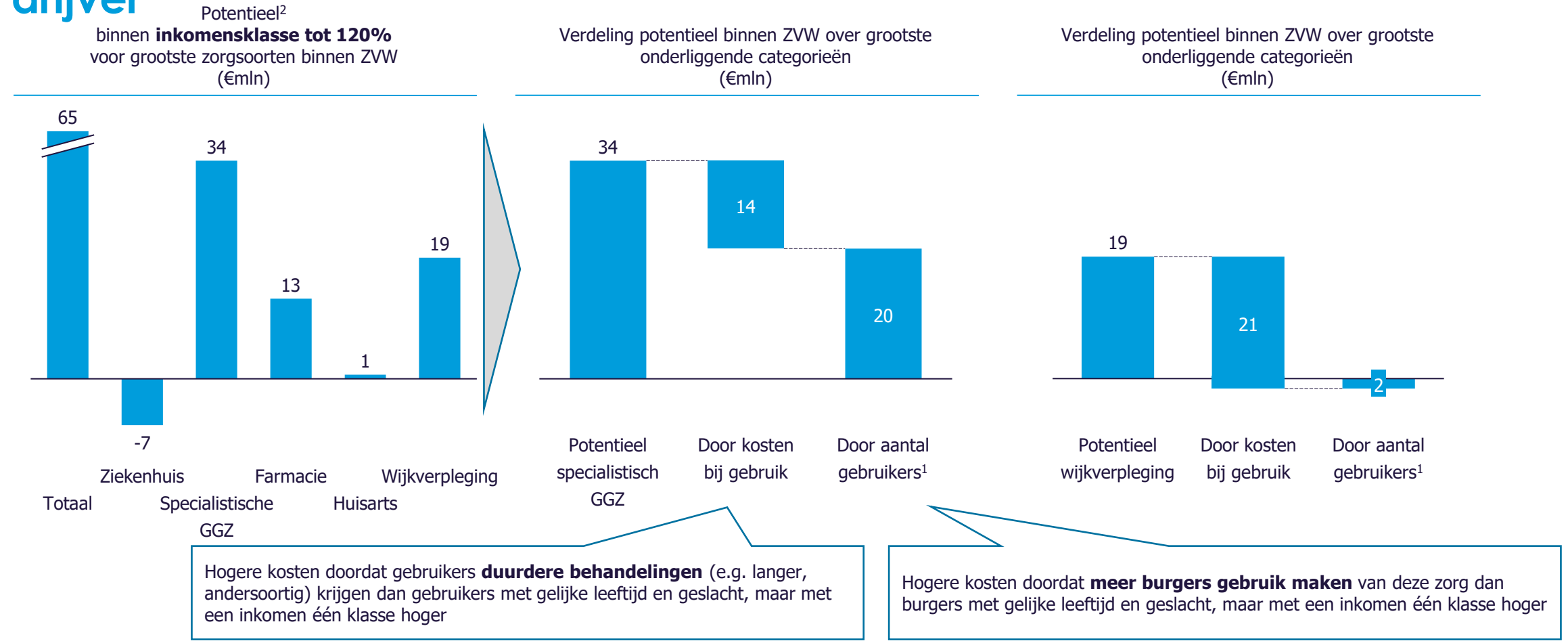
Bron: ahti – Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen van ahti op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek; 2019 data

Laagste inkomensklasse, en zeker de meeste zorg gebruikende groep daarbinnen, maakt relatief veel kosten in de specialistisch GGZ en wijkverpleging

Verdeling ZVW kosten over grootste onderliggende categorieën (%)

Potentieel binnen inkomensklasse tot 120% zit binnen specialistische GGZ en wijkverpleging - hogere kosten bij gebruik als belangrijkste drijver

1. Inclusief combinatie-effect

2. Potentieel ingeval kosten per inwoner dalen naar het niveau van de gemiddelde kosten die worden gemaakt voor inwoners in de inkomensklasse 1205-160% van het sociaal minimum

Bron: ahti – Resultaten gebaseerd op eigen berekeningen van ahti op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek; 2019 data